

"Canti per plaer"

Jordi Barre rebrà el pròxim 18 de març a Perpinyà un homenatge pels seus trenta anys en la cançó. En aquesta entrevista, el cantant més representatiu de la Catalunya del Nord fa un repàs a la seva trajectòria artística i personal.

El dia 18 de març, el Palau dels Congressos de Perpinyà serà l'escenari d'un gran recital, organitzat amb motiu dels trenta anys de cançó de Jordi Barre. Músics, coristes, cantants, més de 150 artistes i companys de ruta, envoltaran i acompanyaran Barre durant aquest concert excepcional, organitzat i dirigit per Joan-Pere Lacombe.

Aviat farà trenta anys que, el 4 d'abril de 1964, en el primer Gran Festival de la Cançó Catalana al Teatre Municipal de Perpinyà, organitzat pel Grup de Recerca i d'Estudis Catalans (GREC), Jordi Barre compartia escenari amb Raimon, Maria Cinta, Remei Margarit, Delfí Abella i Josep Maria Espinàs. De llavors ençà el cantant rossellonès no ha parat i continua essent el més popular de la Catalunya Nord, on ofereix cada any més d'un centenar de recitals. També ha actuat més enllà de les Corberes, a París, Marsella, Tolosa, Londres, Manchester, Tòquio...

En 1973, Edigsa li edità el primer disc, *Canta Perpinyà*. En total, Jordi Barre n'enregistrà 21, entre els quals un Disc d'Or. A més de la seva carrera de solista, continua dirigint diversos grups corals, com l'Estudiantina d'Illa i el Fanal Sant Vicenç.

—*Recordeu aquell primer concert de l'any 64 i què hi vaucantar?*

—Uf, això és lluny ara! Era al Teatre Municipal de Perpinyà. Recordi que no cantava pas sol; hi havia la meua dona i dos cantants més. Segur que hi devia cantar "Tu tens", "Canta Perpinyà", "Aduu", les primeres cançons que havia enregistrat amb Edigsa, l'any abans. Era el primer recital de la Nova Cançó que es feia a Perpinyà.

—*A la Catalunya Nord només vós cantàveu en català?*

—Com a cantant sí, però hi havia corals com els Cantaires Catalans o el Fanal Sant Vicenç, que jo dirigia, i les corals de pobles, però eren cants tradicionals.

—*Recordeu els primers recitals en català que vaucantar a Barcelona. Com va ser?*

—La primera vegada que me van dema-

nar de cantar a Barcelona, era el 63, al Romea. Jo ja havia estat qualque vegada a Barcelona, amb amics. Coneixia orquestres extraordinàries com la de Lorenzo González, que tocaven boleros, molt moderns. Quan tornàvem a Perpinyà cantava aquestes cançons amb la meua orquestra, que a l'època es deia encara George Barre. Recordi que havíem arribat la vigília amb un grup d'amics per fer la festa a Barcelona. L'endemà de matí, quan ens vam llevar, ja era tard, devien ser les onze, ens vam dir: caldria anar a cercar aquest Romea. Hi vam anar; hi havia ple de gent al davant; hi havia en Raimon que cantava "Al vent", era la fi del concert. Nosaltres pensàvem que els concerts se feien de nit, com aquí, i no, aquell es feia al matí. Recordi que la gent volien que Raimon continués cantant, però ell s'estava allà amb la guitarra i feia signes que no tenia pas més cançons per a cantar.

—*I no vaucantar?*

—Ho recordi pas. La gent ens va veure arribar. Hi havia qualcú que ens va conèixer; pensi que la mare de la Maria Cinta, que va reconèixer en Bazan i va cridar: Henriiii! Nosaltres vam dir: té, hi ha qualcú que coneix el pianista. Mit aquí el que recordi, però ara sé pas si al final vaig actuar. Crec que no. Ara bé, en vaig tenir altres ocasions. L'any 1964, vaig cantar al Palau de la Mediterrània davant totes les autoritats, pensi que fins i tot hi havia ministres, crec que era per un saló de la confecció. El pintor Joan Josep Tharrats havia vingut a me cercar i recordi que mentre me presentava al mig de l'escenari, jo m'amagava darrere d'ell, de tant que estava impressionat. L'escenari era immens. Va ser un concert extraordinari. Després també he tornat al Romea i a altres sales.

—*Quin ambient es vivia a Barcelona?*

—Extraordinari. Bé, era prohibit de parlar català, de segur. Se parlava català en aquestes festes i d'amagat. Quan trucaves per telèfon, una veu et deia de parlar correctament; si demanaves un número en català, podies pas. Era complicat, la gent anava alerta. Ara, els

catalanistes se'n fotien. Parlaven igual.

—*També us havien prohibit de cantar, no?*

—Sí, sovint. Quan era a punt de partir per cantar allí, arribava un telegrama per dir-me que no podia anar-hi, que la censura s'hi havia oposat. O quan sortia a cantar em deien de cantar només una cançó o dues. Una vegada al Palau de la Música no vaig poder pujar a l'escenari. Era ple de policies.

—*A Perpinyà, quan vaucantar el pas decisiu del francès al català?*

—Va ser a poc a poc, però el meu encontre amb l'Esteve Albert va ser determinant. L'Esteve Albert és l'home més gran que he conegut, belleu un poc boig, però un home extraordinari. El primer cop que el vaig veure va ser a Vilanova de les Escaldes, a la Cerdanya. Era l'any 1959, després d'un recital, i tot d'un cop vaig veure aquest home que sall d'allí i que em diu "Vós sereu un gran artista, veniu amb mi! Com us dieu?" En aquest moment l'Esteve Albert col·laborava amb el grup Pirene de Roger Camprodon, a Elna, i vaig fer la música de la peça "Pirene". Amb ell també vam muntar *Canigó* de Verdaguer i els pessebres. És ell que ens va ensenyar el pessebre, que no es feia aquí, i ara continuem sempre fent el mateix, cada Nadal. Quan el grup Pirene es va morir, després de la desaparició de Camprodon, vam continuar els pessebres amb el Fanal Sant Vicenç, en memòria d'Esteve Albert i Camprodon.

—*Jordi-Pere Cerdà és una altra d'aquestes persones que ha pesat molt en la vostra carrera?*

—Sí, és ell que em va escriure la meua primera cançó, "Tu tens". El dia que em va donar el text, quan vaig arribar a casa li vaig telefonar per dir-li que la cançó ja era feta. Després m'ha escrit altres cançons, algunes que he enregistrat i altres que no, mes que tinc per aquí, que un dia belleu enregistraré. Després d'aquests primers textos, també vaig posar música a poemes de Josep Carner, Joan Amades, Josep-Sebas-

"És cosa teva fer-te estimar del públic, i per això no l'has d'enganyar."

tià Pons, Joan Cayrol i Joan Tocabens.

—*Joan Tocabens és actualment el vostre principal lletrista. Com s'ha fet aquest encontre?*

—Bé, després de la mort de Joan Cayrol cercava qualcú que m'escrivís noves lletres. Tenia ja la idea de muntar un espectacle històric sobre el complot de Vilafranca de Conflent i, seguint els consells d'uns amics, en vaig parlar amb en Joan Tocabens. Després de parlar-hi em va convèncer que seria millor de fer-ho sobre la revolta dels Angelets de Prats de Molló i vam començar a escriure la peça. La providència va voler que un poc més tard conegués en Joan-Pere Lacombe, un català exiliat a Agen, que dirigia un espectacle sobre Rimbaud extraordinari. Li vaig proposar de dirigir els Angelets i va acceptar. Des d'aquest moment no ens hem deixat i ara és ell qui prepara el concert del dia 18, del qual no sé res, sinó que hi cantaré una trentena de cançons.

—*Sembla que, a en Jordi Barre, no hi ha ni déu que el pari, oi?*

—Home, un dia sí que hauré de parar; però és veritat que em senti obligat a no m'aturar i a continuar cantant. Com més va, més hi ha cosa a fer, i com més va, més les coses es fan grosses. Aleshores, és un poc espantós això. Sempre dic que la gent m'enfilen massa alt. Me demani per què la gent me veu així. Segurament que els aportí quelcom, un poc d'escalfor; belleu és això, no ho sé. Sempre me dic:

Avui s'acabarà. Ara me cal fer aquest concert, el 18, i me dic: Belleu serà el darrer. Però sé que continuarà.

—*Per què?*

—Perquè la gent em para pel carrer, m'envia cartes per me demanar de cantar, fins i tot la mainada que em ve a veure. Fa unes setmanes van organitzar, un diumenge a la tarda, un recital on havia de cantar amb mainatges. Ho calia veure, això: era ple i aquests nins me venien a veure i me deien que sabien pas cançons catalanes i, als que en sabien, els feia vergonya de cantar, com d'habitud. Els som dit: M'és igual, canteu el que vulgueu, però veniu a cantar. El principal és que vingueu a cantar. I vignerem ple de mainatges, fins i tot una petita nina que ve i me diu: "*Moi je connais la Madelon, je peux la chanter?*" Canta la Madelon, li he dit... El principal és que vulguin; si canten en català me fan plaer, però si canten en francès o en anglès, és igual. Si cantaven a les escoles, belleu iria tot millor.

—*Jordi Barre és un cantant engagé?*

—Allò que més m'empipa és la indiferència de la gent. Aquí, a Perpinyà, la gent se'n fot, se demanen pas si són catalans o pas. Quan he cantat a Tolosa, París o Marsella sempre he trobat gent que s'enyorava del país, que volia tornar i, quan ve per les vacances, se'n voldria pas tornar. La gent que s'està aquí viu bé i s'ha mobilitzat pas gaire per defensar el seu país. Ara això ha canviat un poc, amb

la nova municipalitat de Perpinyà; hem fet més coses en sis mesos que no pas en trenta o quaranta anys. Si les coses s'havien fet fa trenta anys en seríem pas al punt en què estem. Belleu hi hauria més gent que parlaria català.

—*Què és més important per a vós?*

—L'amor, l'amor és el més important. La música és amor. En Chopin demanava sempre, abans de tocar, si la gent l'estimava. És cosa teva fer-te estimar del públic, i per això no l'has d'enganyar. Jo sé que l'única qualitat que tinc, si en tinc cap, és que quan canti sempre pensi molt intensament allò que dic. Quan dic que estimi qualcú o quelcom, estimi de veritat. Cal que hi hagi una emoció.

—*Us fa il·lusió de tornar a cantar a Barcelona?*

—Durant anys he refusat les ofertes que em feien perquè és tota una feina anar a Barcelona per cantar només un dia, quan jo canti aquí cada setmana. Sempre he dit que, si hagués fet carrera professional, hauria estat bo de cantar i de ser conegut a Barcelona, però això no m'interessava. Sempre he cantat per plaer, per amor de la gent i del meu país.

—*Hi ha cap disc en preparació?*

—Sí, sempre tinc projectes. Quan escrivia la música de "Salut a la Pàtria", de Josep Carner, la vaig pas poder acabar i, si un dia tinc temps, voldria enllestir aquest poema simfònic que és dirà "Catalunya".

Pere Codonyan